

Hodnocení diplomové práce: Hana Chmelíková

Hana prošla během šesti let studia fascinujícím vývojem – ačkoli slovo vývoj zní příliš lineárně, jako linie od nižšího stupně k vyššímu – raději to možná mám nazvat fascinujícím rozvojem, větvícím se i kořenícím do několika vzájemně kontrastních směrů.

Rozená kreslířka, objevovala si v kresbě stále jemnější nuance, aniž ztratila na přenosu síly – a taky rozená grafička! Grafické médium si pro sebe hned od začátku odblokovala, je pro ni přirozené uvažování v procesu, cit pro materiál a fortel při vytváření matric a tisku, improvizuje, a zároveň to má vše pod kontrolou. Je pracovitá a akční, jde po realizaci, své kroky promýšlí, ale přitom nepodceňuje komplexnost ani paradoxnost tvoření, ani neurčité nebo podvědomé síly za tím, s analýzou pracuje stejně funkčně jako s intuicí. Od začátku se stala jedním z opěrných pilířů ateliéru, náročná na sebe, empatická k okolí, všichni pociťujeme její drive.

Charakteristiky, které uvádím, měla od samého začátku, přesto se s Hanou odehrála během studia jakási zásadní proměna – kterou nebudu umět popsat... – nastala prostě zralá syntéza všech těch jejích protikladných (a komplementárních) schopností.

Měl bych k tomu uvést ještě jednu zásadní skutečnost, která od prvního ročníku nabyla konstitutivní roli ve většině Hančiných věcí, včetně této diplomové práce: totiž ten zázračný fakt, že se stanete matkou. To je skutečně „grafika“! Vrcholně speciální technika otisku, kterou naše grafika se svými matricemi a tisky nemůže ani náhodou emulovat. Jenže přesně to Hana těch šest let dělala: nacházela způsoby, jak se svou výtvarnou prací k onomu nepochopitelnému / neuchopitelnému vztahu mateřství vztahovat.

V tomto smyslu je diplomka konzistentní s předchozími koncepty, částečně i jejich syntézou. Hana ji zarámovala žánrem výzkumu, přičemž se hledala odpověď, kde se v materiálu obnošeného dětského oblečení bere ta síla. Ani tentokrát nemínila teoretizovat, ale materializovat. Odpověď Haně musela přijít skrze praxi (ne tedy například přes psychologii), a výsledkem je opět praxe.

Oslovila okruh Matek s instrukcemi. Nejdřív z materiálu vzniklém při „Kolektivní dekompozici dětského oblečení“ nechala udělat papír, tj. Materiál. Detaily čtyř fází realizace precizně popisuje v obhajobě. Výsledná instalace sestává z generátorů divákovy praxe (Poutač, Inkubátor, Inhibitor, Lapač, Induktor, Simulátor, Reaktor, Snímač). V každém se uživatel specifickým způsobem setkává s Materiálem.

Například při ulehnutí pod nebesa postele divák hledí na prosvětlené video „madony s dítětem“ – a Hana klade otázku: „Dokáže jen pozorovat? Všimne si neviditelnosti?“

Ze zkušenosti všichni víme, že věci dokážou být nabitě emocí, a jak naopak naše pocity mají jakoby fyzikální parametry: akce/reakce, přitažlivost, vyzařování... Obecněji by se

dalo říci, že Hančina diplomka zjišťuje, do jaké míry je ve věcech možný život, jak ve věcech žije zkušenost, a že život máme odvozovat (spíš než od biologie) od věcí, které k nám mluví. I vizuální umění něco říká; to je na něm to neviditelné.

Hana se při své práci dokonale vyhnula banalitám, sentimentalitě, nebo dokonce eventualitě „senzibilství“; precizně rozlišila, kde potřebuje odstup a kde naopak sjednocení s předmětem zkoumání. Nic nepřidává, nevylepšuje. Může to znít jako přitažené za vlasy, ale pozoruju v Hančině metodě grafické myšlení. Ostatně dotek považujeme taky grafický pojem...

Vrací mě to obloukem k hodnocení z 1. ročníku: „Ale vnímám, že Hanka si potřebuje otevřít ještě další přístup, syntetizující a zvnitřňující. „Líhnutí“? Nevím. Zatím ani moc netuším, jak se ho dobrat.“ Podle všeho nám ten způsob Hana teď předvedla.

Hodnocení: 1

Prof. Vladimír Kokolia, vedoucí pedagog Grafiky 2

7. září 2021